

Wiadomości Gospodarcze

Nr. 1 W Krakowie 15 stycznia 1919. Rocznik IV.

Drukowane jako rękopis. — Przedruk dozwolony jedynie za podaniem źródła.

W razie nieotrzymania numeru należy reklamować na poczcie. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej

Treść Nru 1: Ewidencja towarów w Polsce. — Przedłużenie moratorium prywatno-prawnych pretensyi pieniężnych. — Sporządzanie bilansów za lata 1914 — 1918. — Terminy wekslowe. — Statuty Spółek akcyjnych. — Zwalczenie lichwy towarowej. — Posiedzenie dyrektorów banków i instytucji finansowych w Krakowie. — Ustalenie kursów walorów i papierów wartościowych w bilansach za rok 1918. — Zakaz importowania tkanin papierowych do Polski. — Podwyższenie taryfy kominarskiej. — Nowa taryfa pocztowa i telegraficzna. — **Obrót towarami:** Rozdział węgla przemysłowego. — Obrót sacharyną. — Unormowanie obrotu papierem rotacyjnym. — Ceny wytyczne jabłek. — Obrót bydłem w Galicyi. — **Zmiany w rejestrze handlowym.** — Krajowe Biuro pracy przy Wydziale krajowym.

OD REDAKCYI.

Wobec bardzo znacznego podrożenia kosztów wydawnictwa i wzmagających się trudności nabywania papieru, pojawiać się będą „Wiadomości gospodarcze“ w odstępach nie jak dotąd tygodniowych, lecz z reguły co dwa tygodnie. Instytucje, korporacje oraz kupcy, rękodzielnicy i przemysłowcy okręgu Izby otrzymują „Wiadomości gospodarcze“ za ustnem lub pisemnem zgłoszeniem w biurze Izby handlowej i przem. w Krakowie, ul. Długa 1. Tel. Nr. 2318.

Ewidencja towarów w Polsce.

Pierwsze zaczątki międzydzielnicowej wymiany towarów w Polsce natrafiają obecnie na rozliczne trudności, spowodowane różnolitością walut w dawnych zaborach, wielkimi różnicami w poziomie cen, niejednolitością przepisów wywozowych, zwłaszcza zaś brakiem znajomości wzajemnych stosunków.

Pokonanie tych przeszkód i zespolenie ekonomiczne wszystkich dzielnic Polski staje się też doniosłym zadaniem naszych czynników gospodarczych.

Z praktyki codziennej i udziału w pracach organizacji fachowych nabrała krakowska Izba handlowa i przemysłowa przekonania, iż sami kupcy i przemysłowcy w Polsce nie znają stanu własnej produkcji i zapasów towarowych. Zdarza się np. wielokrotnie, że czynione są w Galicyi starania o eksport zagranicę Polski takich artykułów, których brak Królestwo dotkliwie odczuwa, a podobne wiadomości napływają z Warszawy.

Wobec tego zamierza Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie stworzyć podwaliny pod organizację wzajemnych informacji kupieckich w Pol-

sce i powołuje w tym celu do życia Oddział ewidencji towarów, czynny przy biurze Izby w Krakowie, ul. Długa L. 1.

Polscy fabrykanci, przemysłowcy, rękodzielnicy i kupcy wszystkich dzielnic zechcą pod adresem: Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie, ul. Długa 1, nadesłać dokładne zestawienie posiadanych obecnie a nadających się do sprzedaży towarów, z podaniem gatunku, jakości, ilości i cen.

Z zebranego w ten sposób materiału będą równocześnie korzystali poszukujący towarów t. j. uprawnieni kupcy i przemysłowcy, organizacje spożywcze, władze i urzędy publiczne, cywilne i wojskowe.

Pożądanem jest również dostarczenie katalogów, próbek towarowych, wzorów i t. d.

Wyjaśnienia Oddziału ewidencji towarów udzielane będą bez zobowiązania.

Przedłużenie moratorium prywatno-prawnych pretensyi pieniężnych.

Polska Komisja Likwidacyjna wydała dnia 24. grudnia 1918 następujące rozporządzenie o moratorium prywatno-prawnych pretensyi pieniężnych w Galicyi.

Rozciągnięcie moratorium.

§ 1.

1. Dłużnikom, którzy mają swe miejsce zamieszkania (siedzibę) lub stałe miejsce swego przedsiębiorstwa w Galicyi, udziela się moratorium wedle następujących postanowień. Jeżeli tacy dłużnicy po dniu 31. lipca 1914 poza tym obszarem miejsce swego zamieszkania (siedzibę) lub miejsce swego przedsiębiorstwa obrali albo tamże przenieśli, okoliczność ta na zastosowanie niniejszych

postanowień nie ma wpływu, o ile będzie szło o roszczenia, które zaistniały przed tem przeniesieniem lub obraniem miejsca zamieszkania (siedziby, miejsca przedsiębiorstwa).

2. Płatność prywatno-prawnych roszczeń pieniężnych, łącznie z roszczeniami z weksli i czeków, powstałych przed 1. sierpnia 1914, a zapadłych lub zapadających przed 1. lipca 1919, odracza się do dnia 30. czerwca 1919 włącznie.

3. Dla wystawionych przed 1. października 1915 przekazowych weksli lub czeków, w których przekazany i takichże weksli własnych, w których wystawca na obszarze w ustępie 1. oznaczonym mają swe miejsce zamieszkania (siedzibę), przesuwa się dzień płatności na dzień 1. lipca 1919, jeśli weksel lub czek zapadł lub zapada w czasie między 1. sierpnia 1914, a dniem 30. czerwca 1919. Odpowiednio do przesunięcia dnia płatności przesuwa się także termin do założenia protestu.

4. Przy wekslach i czekach, które zostały lub zostaną wystawione po dniu 30. września 1915, nie ma ustawowego moratorium, wszelako bez ujmy dla postanowień § 8.

5. W stosowaniu tego rozporządzenia uważa się przy wekslach przekazowych i czekach miejsce podane przy nazwisku lub firmie przekazanego za miejsce zamieszkania przekazanego, przy wekslach własnych miejsce wystawienia za miejsce zamieszkania wystawcy.

Pretensye wyjęte z pod moratorium.

§. 2.

Z pod moratorium, oznaczonego w § 1., są wyjęte:

1. pretensye z umów o usługi i umów o dzieło (§§ 1151 do 1171 u. c.);

2. pretensye z umów o najem lub dzierżawę;

3. pretensye za sprzedane rzeczy lub dostarczone towary na podstawie umów, zawartych przed dniem 1. sierpnia 1914, jeżeli oddanie lub dostawa nastąpiły dopiero po dniu 31. lipca 1914 lub dopiero po tym dniu nastąpią, chyba że miały być przedsięwzięte przed dniem 1. sierpnia 1914;

4. pretensye Związkowych Kas chorych (§ 60. ustawy z dnia 30. marca 1888, dz. p. p. Nr. 33) i Zakładów zastępczych (§ 65 ustawy z dnia 16. grudnia 1906, dz. p. p. Nr. 1. z r. 1907 i rozporządzenia cesarskiego z dnia 25. czerwca 1914, dz. p. p. Nr. 138) o uiszczenie opłat za ubezpieczenie na wypadek choroby i ubezpieczenie pensyjne;

5. roszczenia o zapłatę odsetek i anuitetów:

a) na podstawie pretensyi, które służą przede wszystkim na pokrycie listów zastawnych i ufundowanych bankowych zapisów dłużnych;

b) na podstawie pretensyi Kas oszczędności do gmin lub innych publicznych korporacji;

c) przeciw dłużnikowi zastawnemu na podstawie innych, zabezpieczonych hipotecznie pretensyi;

6. pretensye rentowe i roszczenia o danie utrzymania;

7. pretensye przysługujące bezpośrednio lub na podstawie przekazu stowarzyszeniu Czerwonego Krzyża, tudzież funduszowi dla dawania wsparć członkom rodziny osób, powołanych z powodu mobilizacji, lub udzielania wszelkiej innej pomocy z powodu wojny;

8. pretensye o zapłatę odsetek i o zwrot kapitałów ze zobowiązań przez państwo poręczonych.

Pretensye z kontraktów ubezpieczenia.

§ 3.

1. Z pod ustawowego moratorium są dalej wyjęte:

I. wszystkie roszczenia przeciw ubezpieczycielowi z kontraktu ubezpieczenia;

II. premie ubezpieczeniowe, a mianowicie:

a) pełna kwota premii zapadłych przed dniem 1. stycznia 1917;

b) jeżeli premie zapadły w latach 1917 i 1918 pełna ich kwota, z wyjątkiem ubezpieczeń życiowych.

Przy ubezpieczeniach życiowych, zapadłych:

α) w roku 1917 oprócz płatnych już 25 i 50% rocznej premii, reszta płatna 1. kwietnia 1919;

β) w roku 1918 oprócz płatnych już 25% rocznej premii, najmniej 200 K, dalszych 50%, najmniej 200 K, płatne w dwóch równych ratach w dniach 1. kwietnia i 1. lipca 1919;

c) jeżeli premia zapadnie w r. 1919, pełna kwota, zaś w okręgu lwowskiego wyższego Sądu krajowego 50%, a przy ubezpieczeniach życiowych 25% rocznej premii, najmniej 200 K.

W razie płacenia premii w okresach poniżej roku, za każdym razem odpowiednia część tych kwot.

2. Dla wspomnianych w ustępie 1, I. II, lit. a), b) premii, następnie dla kwot premii wyżej pod α) i β) wymienionych, z pod moratorium wyjętych, nie obowiązują umówione skrócone terminy do wniesienia skargi.

3. Ubezpieczyciel może tylko wtedy skorzystać z rygorów prawnych, w kontrakcie na wypadek zwłoki w płaceniu premii zastrzeżonych, jeśli nie uiszczono w swoim czasie kwot premii oznaczonych w ustępie 1, I. II. lit. c). Biorący ubezpieczenie, który uiszczył zapłatę częściową, ma obowiązek uiszczenia resztującej części premii.

4. Ubezpieczyciel jest obowiązany w ciągu sześciu miesięcy po dniu zapadłości, za dodatkową zapłatą wyjętych z pod moratorium zaległości z odsetkami zwłoki, do odnowienia bez poprzedniego badania lekarskiego tych kontraktów ubezpieczeń

życiowych, które wskutek niezapłacenia we właściwym czasie premii wyjętych z pod moratorium (ustęp 1, l. II, lit. β, c) wygasają bez odkupu lub zmieniają się na wolne premie ubezpieczeniowe ze zmniejszoną sumą ubezpieczenia. Powyższe przepisy mają zastosowanie także do premii wczas niezapłaconych, w r. 1917 i 1918 płatnych, a według rozporządzeń wszystkich Ministerstw z 20. grudnia 1917 Nr. 495 dz. p. p. lub z 24. czerwca 1918, Nr. 225 dz. p. p. z pod moratorium wyjętych, jeśli biorący ubezpieczenie:

a) ma swe miejsce zamieszkania na obszarze w okręgu lwowskiego wyższego Sądu krajowego,

b) należy do osób wymienionych w § 7 a) ust. 1.

Termin sześciomiesięczny dla osób pod a) rozpoczyna się od dnia ogłoszenia, że ustał istniejący obecnie na tym obszarze stan wojenny, dla osób pod b) od dnia, w którym ustał powód wspomniany w § 3 ust. 2 rozporządzenia ces. z 29. lipca 1914, Nr. 178 dz. p. p.

5. Sędziowskiego moratorium (§ 15) żądać można przeciw ubezpieczycielowi tak przed jak i po zajściu wypadku, od którego się ubezpieczono, i to także wówczas, jeżeli nie zachodzą wprawdzie wymogi § 16 ust. 1, wszelako biorący ubezpieczenie nie mógł skutecznie zapłacić premii w czasie właściwym wskutek wywołanego wydarzeniami wojennymi utrudnienia ruchu. Jeżeli jednak wypadek, od którego się ubezpieczono, już zaszedł, wówczas nie należy uwzględnić wniosku skoro z nim z własnej winy się spóźniono.

Pretensye z rachunku bieżącego, kwitów kasowych i książeczek wkładowych.

§ 4.

1. Pretensye z rachunku bieżącego i z wkładek za kwitami kasowymi podlegają moratorium z tem ograniczeniem, iż w przeciągu jednego miesiąca kalendarzowego można żądać od Banków krajowych i akcyjnych wypłaty do wysokości 10% pretensyi, jaka istniała w dniu 1. sierpnia 1914, conajmniej jednakowoż w kwocie 1.600 K, a najwyższej w kwocie 12.000 K, od innych zakładów kredytowych z wyjątkiem kas Raiffeisena (ustawa z dnia 1. lipca 1889, dz. p. p. Nr. 91) wypłaty do wysokości 8% takiej pretensyi, najmniej jednakże w kwocie 800 K a najwyższej w kwocie 2.000 K, a od kas Raiffeisena do wysokości 100 K.

2. Bez ograniczenia do pewnej oznaczonej kwoty można żądać zwrotu o tyle, o ile to jest potrzebne według przedłożonego dowodu do wypełnienia zobowiązań wierzyciela, co do których ustawowe moratorium zostało uchylone (§§ 20 do 29).

3. Przeciwno żądaniu przekazania pretensyi z rachunku bieżącego na istniejące lub nowo utworzyć się mające konta w tej samej instytucji kredytowej nie można zasłaniać się moratorium; wypłaty

przekazanych kwot nie można jednak żądać w czasie trwania moratorium.

§ 5.

1. Pretensye z wkładek, złożonych na książeczkę wkładową przed dniem 1. sierpnia 1914, podlegają moratorium z tem ograniczeniem, iż z tej samej wkładki można w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego żądać wypłaty od Banków krajowych i akcyjnych tudzież Kas oszczędności do wysokości 800 K, od innych instytucji kredytowych, z wyjątkiem kas Raiffeisena do wysokości 400 K, a od kas Raiffeisena do wysokości 100 K.

2. Z wkładek w Bankach krajowych i akcyjnych tudzież w Kasach oszczędności można w ciągu jednego kwartału kalendarzowego żądać nadto zwrotu dalszych 20% resztującej wkładki, o ile według przedłożonego dowodu jest to potrzebne do wypełnienia zobowiązań wierzyciela, co do których ustawowe moratorium zostało uchylone (§§ 20 do 29).

§ 6.

1. Jeżeli instytucja kredytowa zapłaciła z rachunku bieżącego albo na wkładkę za kwitem kasowym lub na książeczkę wkładową więcej aniżeli można było każdorazowo żądać na podstawie poprzednich rozporządzeń moratoryjnych i niniejszego rozporządzenia, to może nadwyżkę wliczyć przy nowem żądaniu wypłaty.

2. Jeżeli instytucja kredytowa od pretensyi z rachunku bieżącego, od wkładek za kwitem kasowym lub na książeczkę wkładową zniżyła stopę procentową jednostronnie poniżej wymiaru z dnia 1. sierpnia 1914, natenczas wobec żądania o zwrot takiej pretensyi nie może się zasłaniać ustawowem moratorium, jeżeli wierzyciel postawi to żądanie przed upływem miesiąca po tym dniu, w którym zniżenie stopy stało się skuteczne. Postanowienie to nie ma zastosowania, jeżeli zniżenie stopy procentowej jest jedynie rachunkowem przeprowadzeniem umownego stosunku stopy procentowej do każdorazowej stopy bankowej.

Roszczenia zwrotne z zapłaty pretensyi uprzywilejowanych.

§ 7.

Roszczenia o zwrot podatków albo publicznych opłat, zapłaconych za osobę trzecią, podlegają moratorium według postanowień § 1., posiadają jednak w postępowaniu egzekucyjnym prawo pierwszeństwa zaspokojonego roszczenia. Postanowienia § 54. o. k. i § 24. o. ugod. pozostają nietknięte.

Moratorium dla osób wojskowych.

§ 7 a)

1. Prywatno-prawne pretensye pieniężne przeciw osobom wojskowym (§ 1. ustęp 2. rozporządzenia

cesarskiego z dnia 29. lipca 1914 dz. p. p. Nr. 178), które wracają do stanu cywilnego, dalej przeciw jeńcom i zakładnikom (§ 1. ustęp 3. tego rozporządzenia cesarskiego) podlegają moratorium aż do upływu trzech miesięcy po tym dniu, w którym dla osoby dłużnika ustał powód, wymieniony w § 3. ustęp 2. przytoczonego rozporządzenia cesarskiego.

2. Przepisy cesarskiego rozporządzenia z dnia 29. lipca 1914, Nr. 178 dz. p. p. stosują się odpowiednio także do osób wojskowych należących do armii polskiej i armii z nią sprzymierzonych.

3. Postanowienie to nie ma zastosowania do pretensyi, które powstały po rozpoczęciu się stosunku, oznaczonego w § 3. ustęp 2. przytoczonego rozporządzenia cesarskiego, ani do roszczeń o danie utrzymania, do premii ubezpieczeniowych (§ 3. ust. 1. I. II. lit. b, α, β), c), tudzież bez ujmy dla postanowień § 1. niniejszego rozporządzenia do roszczeń z weksli i czeków.

Wpływ siły wyższej na weksle i czeki.

§ 8.

Jeżeli prezentowaniu lub protestowaniu weksli i czeków, bez względu na miejsce zapłaty i dzień wystawienia, stoi na zawadzie nieprzewyciężona przeszkoda (siła wyższa), wywołana wydarzeniami wojennymi, to termin płatności i termin prezentowania do przyjęcia lub do zapłaty tudzież do założenia protestu odracza się o tyle, ile potrzeba, aby po ustaniu przeszkody przedsięwziąć czynność wekslowo-prawną, conajmniej jednak aż do upływu dziesięciu dni powszednich po ustaniu przeszkody. W proteście należy ustalić, ile możliwości, przeszkodę i czas jej trwania.

Bonifikacja odsetek i skonto kasowe.

§ 9.

1. Za czas, na który wskutek moratorium (§§ 1, 3, 4, 5, 7 a i 8) odracza się płatność, należy uiścić ustawowe odsetki zwłoki lub należące się wedle umowy odsetki wyższe aż do dnia, w którym bez względu na moratorium zapłata miałyby być uskutecznione. Umownych odsetek zwłoki nie można żądać, o ile one są wyższe od odsetek ustawowych.

2. Na wniosek dłużnika może sąd na podstawie swobodnego uznania obniżyć stopę procentową pretensyi podlegających moratorium, jednak nie niżej 5% od sta. rocznie, jeżeli położenie gospodarze dłużnika to usprawiedliwia, a wierzyciel nie poniesie przez to nieostatkowej szkody. Jeżeli wierzycielem jest instytucja, obowiązana do publicznego składania rachunków i przyjmująca wkładki oszczędnościowe (Bank krajowy, akcyjny, stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze i t. p.), to należy przestrzegać, aby przez obniżenie odsetek nie zachwiano zasad racjonalnej gospodarki.

3. Wniosek taki może dłużnik postawić w sądzie oznaczonym w § 17, a w toku sporu w sądzie procesowym. Postanowienie poprzedniego ustępu nie ma zastosowania, jeżeli odsetki przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia już zapłacone lub skapitalizowane zostały.

4. Przy obliczaniu kwoty, którą należy uiścić na pretensję moratoryjną po upływie moratorium, nie wolno w razie wątpliwości potrącać skonta kasowego.

Terminy przedawnienia i terminy skarg.

§ 10.

1. Czas trwania moratorium nie wlicza się przy obliczaniu terminu przedawnienia i ustawowych terminów do wnoszenia skarg.

2. Czasu od dnia 1. sierpnia 1914 do dnia 30. czerwca 1919 nie wlicza się do czasokresu, w ciągu którego przeciw wyłączoneму członkowi stowarzyszenia ma być podniesione roszczenie z tytułu jego odpowiedzialności (§§ 73. i 78. ust. stow.). Postanowienie to nie ma zastosowania do roszczeń z tytułu odpowiedzialności wyłączonych członków stowarzyszenia, które wygasły już w dniu 29. grudnia 1916.

3. Czasu od dnia 1. sierpnia 1914 do dnia 30. czerwca 1919 nie wlicza się również do ustawowych terminów do zaczepienia czynności prawnych.

Wypowiedzenie i umówione rygory prawne.

§ 11.

1. Od pretensyi pieniężnej, która zapadła lub zapadnie wskutek wypowiedzenia, dokonanego między dniem 1. sierpnia 1914 a dniem 30. czerwca 1919, można żądać za czas, na który wskutek moratorium przesunięto zapłatę zapadłej kwoty, jedynie odsetek należących się według umowy aż do dnia, w którym bez względu na moratorium zapłata miałyby być uskutecznione.

2. Zgłoszone w latach 1915, 1916, 1917, 1918 i 1919 wypowiedzenie udziału w przedsiębiorstwie stowarzyszenia zarobkowego lub gospodarczego należy traktować w ten sposób, jak gdyby było dokonane w dniu 1. stycznia 1920.

3. W razie nieuiszczenia przez dłużnika w właściwym czasie odsetek, anuitetów lub rat wierzytelności pieniężnych prywatno-prawnych, powstałych przed dniem 1. sierpnia 1914, nie może wierzyciel uczynić użytku z przyznanego mu umową prawa wypowiedzenia względnie prawa natychmiastowego żądania zwrotu kwot kapitałowych, ani też z innych umówionych na taki przypadek rygorów prawnych, z wyjątkiem żądania zapłaty odsetek w granicach zakreślonych w § 9. wówczas, jeżeli dłużnik zalegała tylko z odsetkami, anuitetami lub ratami,

które zapadły lub mają zapasć przed dniem 1. lipca 1919.

Kompensata.

§ 12.

Okoliczność, iż pretensya według postanowień niniejszego rozporządzenia podlega moratoryum, nie stoi na przeszkodzie jej kompensacie z inną pretensyą.

Przepisy procesowe.

§ 13.

1. Aż do upływu terminu moratoryjnego nie należy dalej prowadzić postępowania sądowego na skutek skarg, któremi żąda się zapłaty pretensyi moratoryjnych, chyba że pozwany postawi wniosek na podjęcie przerwane go postępowania. Jeżeli jednak już przed dniem 1. sierpnia 1914 odbyła się pierwsza audyencya po myśli § 239 p. c. lub ustna rozprawa procesowa, to postępowanie sądowe ma się dalej prowadzić, a w wyroku termin świadczenia w ten sposób oznaczyć, aby on rozpoczynał się od ostatniego dnia moratoryum. Jeżeli dzień ten w wyroku, zapadłym przed wejściem w życie tego rozporządzenia, oznaczono kalendarzowo, to przesuwa się początek terminu świadczenia na ten dzień, w którym należy uiścić zapłatę według postanowień niniejszego rozporządzenia.

2. Nowe skargi o zapłatę pretensyi moratoryjnych należy odrzucać, chyba że wierzyciel przedłoży pisemne oświadczenie dłużnika, w którym tenże zrzeka się w całości lub w części ustawowego moratoryum. Jeżeli dłużnik zrzekł się ustawowego moratoryum tylko częściowo, można w skardze żądać także zapłaty drugiej części pretensyi. Termin do uiszczenia tej części pretensyi należy oznaczyć w ten sposób, by on rozpoczynał się od ostatniego dnia moratoryum.

Egzekucya.

§ 14.

1. Podczas trwania moratoryum czynności egzekucyjnych, nie wyłączając egzekucyi dla zabezpieczenia na rzecz pretensyi moratoryjnych, nie należy ani dozwalać ani już dozwolonych wykonywać. Toczącego się już postępowania egzekucyjnego nie należy dalej prowadzić, z wyjątkiem przymusowego zarządu i przymusowej dzierżawy. Doręczone już uchwały przekazujące pozostają w mocy. Kwoty, uzyskane w drodze egzekucyi, należy rozdzielić.

2. Czynności egzekucyjne, które przedsięwzięto, zanim rozporządzenie cesarskie z dnia 13. sierpnia 1914. dz. p. p. Nr. 216 stało się wiadome w sądzie egzekucyjnym, pozostają skuteczne.

3. Zarządzenia tymczasowe na rzecz pretensyi moratoryjnych mogą być dozwolane i wykonywane.

Sędziowskie moratoryum.

§ 15.

1. Osobom, wymienionym w § 1. ustęp 1., może sąd, do którego się zwrócono według następujących postanowień (§§ 16. do 19.) udzielić moratoryum dla zobowiązań wszelkiego rodzaju i bez względu na czas ich powstania. Sąd może dalej równocześnie z sędziowskim moratoryum lub na odrębny wniosek dłużnika pod warunkami, wymienionymi w § 16. ustęp 1. orzec, iż rygory prawne, które z powodu niewypełnienia zobowiązania w należytym czasie zaszły lub zajdą, z wyjątkiem obowiązku zapłaty odsetek w granicach zakreślonych w § 9. ustęp 1. nie będą stosowane, albo że mają być zniesione.

2. Sąd może również orzec, że skutki prawne niespełnienia się warunku pomija się lub znosi, jeżeli zajęcie warunku stało się niemożliwe wskutek wydarzeń wojennych. W razie potrzeby należy dla dopełnienia warunku naznaczyć nowy termin.

§ 16.

1. Sąd procesowy może na wniosek pozwanego, jeżeli tegoż położenie gospodarcze to usprawiedliwia i jeżeli wierzyciel nie ponosi przez to niestosunkowej szkody, oznaczyć w wyroku co do pretensyi, wyjętych z pod ustawowego moratoryum, termin świadczenia dłuższy od ustawowego tudzież opuścić rygory lub skutki prawne (§ 15.).

2. Taki termin zapłaty może być udzielony dla całego świadczenia lub części, jednakowoż nie po dzień 30. czerwca 1919. Sędziowskie moratoryum, które udzielone zostało do dnia 31. grudnia 1918 włącznie, uważa się za przedłużone do dnia 31. marca 1919 włącznie. Sąd może na wniosek po przesłuchaniu przeciwnej strony (§ 56. o. e.) zezwolić na dalsze przedłużenie najdalej do dnia 30. czerwca 1919 włącznie, lub ustawowe przedłużenie skrócić.

3. Pozwany ma uprawdopodobnić faktyczne twierdzenia, na których opiera swój wniosek.

4. Sąd może dozwolenie przedłużenia terminu zapłaty uczynić zawisłem od dania zabezpieczenia.

5. Rozstrzygnięcie w sprawie sędziowskiego moratoryum (§ 15.) może być zaczepione. Rozstrzygnięcie takie zawarte w wyroku może być bez równoczesnego zaczepienia rozstrzygnięcia, wydane go w sprawie głównej, zaczepione tylko rekuresem. Przeciw rozstrzygnięciu sądu drugiej instancyi w sprawie moratoryum niema środka prawnego.

6. Jeżeli wierzyciel mimo to, że dłużnik postawił pozasądowo widocznie usprawiedliwione żądanie udzielenia moratoryum, wniósł skargę, a dłużnik zaraz na pierwszej audyencyi roszczenie skargi uznał, natenczas koszty procesowe spadają na wierzyciela, skoro sędzia zezwoli na żądane pozasądowo moratoryum.

7. Postanowienia te nie mają zastosowania do roszczeń z weksli lub czeków.

§ 17.

1. Dłużnik może w sądzie powiatowym, w którego okręgu wierzyciel ma swe zamieszkanie, uznając roszczenie wierzyciela, postawić wniosek na oznaczenie terminu zapłaty dla pretensyi wyjętej z pod ustawowego moratorium, lub żądać opuszczenia rygorów lub skutków prawnych (§ 15.). Jeżeli wierzyciel mieszka zagranicą, może dłużnik ten wniosek postawić w sądzie powiatowym swego miejsca zamieszkania. Wniosek taki może dłużnik postawić także wówczas, gdy jego zobowiązanie jest stwierdzone przez nadający się do egzekucyi akt notaryalny. Jeśli przeciw dłużnikowi wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczem, to może on w ciągu terminu dla wniesienia sprzeciwu w sądzie, który wydał nakaz zapłaty, uznając roszczenie wierzyciela, postawić wniosek na ustanowienie terminu zapłaty.

2. Sąd przed rozstrzygnięciem wniosku ma przesłuchać wierzyciela (§ 56. o. e.) i następnie orzec uchwałą. W uchwale, którą dozwolono terminu zapłaty należy orzec o obowiązku dłużnika do zapłaty, uznanej pretensyi. Jeżeli przeciw dłużnikowi wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczem, wówczas ma sędzia, zmieniając termin podany w nakazie zapłaty, ustanowić uchwałą nowy termin zapłaty.

3. Koszta przesłuchania ma dłużnik zwrócić wierzycielowi, chyba że wierzyciel odrzucił postawione przez dłużnika pozasądowo i widocznie uzasadnione żądanie udzielenia moratorium.

4. Postanowienia § 16. mają odpowiednie zastosowanie.

§ 18.

1. Jeżeli drogą sędziowskiego moratorium zezwolono na płacenie w ratach czynszu najmu lub dzierżawy, to rygory prawne na wypadek niewypełnienia w czasie należytych, będą stosowane jedynie w razie nieuiszczenia takich rat w czasie właściwym.

2. Jeżeli nie uiszczy się takiej raty w czasie należytych, wówczas może wynajmujący lub dzierżawiający wypowiedzieć najemcy lub dzierżawcy ze skutecznością na najbliższy termin wypowiedzenia.

§ 19.

1. Sąd egzekucyjny może na wniosek zobowiązanego pod warunkami, wymienionymi w § 16. ustęp 1., wstrzymać najdalej do dnia 30. czerwca 1919 egzekucję na rzecz pretensyi, wyjętej z pod ustawowego moratorium i zarządzić zniesienie już dokonanych aktów egzekucyjnych nawet bez zabezpieczenia, przewidzianego w § 43., ustęp 2. o. e.

2. Do zezwolenia na wstrzymanie mają odpowiednie zastosowanie postanowienia §. 16. ustęp 3 do 5.

3. Egzekucya wstrzymana według poprzednich rozporządzeń moratoryjnych może być dalej wstrzymana na wniosek zobowiązanego pod tymi samymi warunkami najdłużej do dnia 30 czerwca 1919, jeżeli termin wstrzymania nie upłynął już przed dniem 1. listopada 1918.

4. Egzekwujący wierzyciel nie ma prawa do zwrotu kosztów urosłych z powodu wstrzymania egzekucyi, gdy odrzucił wniesione pozasądowo przez dłużnika i widocznie uzasadnione żądanie udzielenia moratorium.

Uchylenie ustawowego moratorium orzeczeniem sędziowskiem.

a) Postępowanie.

§ 20.

1. Wierzyciel może w sądzie powiatowym, w którego okręgu dłużnik ma miejsce zamieszkania (siedzibę) lub stałe miejsce pobytu, postawić wniosek, by dla jego roszczenia uchylono ustawowe moratorium.

2. Na wniosek należy przesłuchać dłużnika (§ 56 o. e.). Wezwanie do jawienia się lub wezwanie do złożenia pisemnego oświadczenia należy mu doręczyć według przepisów o doręczaniu skarg.

3. Przed rozstrzygnięciem przeprowadzi sędzia stosowne dochodzenia, zasięgnie ewentualnie opinii Izby handlowej i przemysłowej, albo przesłucha świadków lub osoby, mogące udzielić wyjaśnień i poinformować o gospodarzem położeniu dłużnika. Postępowanie ma być ile możności przyspieszone i powinno być ukończone w pierwszej instancji w ciągu jednego miesiąca.

4. Rekurs jest dopuszczalny tak przeciw uwzględnieniu jak przeciw odrzuceniu wniosku. Przeciw rozstrzygnięciu sądu drugiej instancji nie ma środka prawnego.

5. O kosztach postępowania należy orzec według postanowień procedury cywilnej. Wierzyciel nie ma jednak prawa do zwrotu kosztów, chociażby przychyłono się do jego wniosku, wniён natomiast zwrócić kosztów postępowania dłużnikowi, jeśli przed postawieniem wniosku zaniebdał wezwać tego ostatniego do zapłaty, a dłużnik oświadczył zaraz przed sądem gotowość do zapłaty tej kwoty, dla której orzeczono uchylenie ustawowego moratorium, albo jeżeli dłużnik w odpowiedzi na pozasądowe wezwanie do zapłaty oświadczył bezzwłocznie na piśmie gotowość do zapłaty tej kwoty, zrzekając się ustawowego moratorium.

6. O uchwałach dotyczących się uchylenia ustawowego moratorium będzie sąd prowadził zapiski,

założone według nazwisk dłużników, które mogą przeglądać osoby, mające w tem widoczny interes prawny.

b) *Warunki i rozciągłość uchylenia ustawowego moratoriumu.*

§ 21.

1. Wniosek należy załatwić przychylnie uchwałą, jeżeli wyniki postępowania uprawdopodobniły, że gospodarze położenie dłużnika nie usprawiedliwia lub nie usprawiedliwia w pełnej rozciągłości ustawowego moratoriumu, a dłużnik nie uwiarygodni, że w razie uiszczenia zapłaty poniósłby niestośunkową szkodę.

2. W uchwale sądowej należy wypowiedzieć, dla jakiej kwoty wierzytelności i z którym dniem ustawowe moratoriumu się uchyła.

3. Dla pretensyi ponad 50 K można wobec dłużników, którzy mają swe miejsce zamieszkania (siedzibę stałą, siedzibę przedsiębiorstwa) w okręgu wyższego sądu krajowego we Lwowie, uchylić ustawowe moratoriumu tylko dla dwóch kwot częściowych wysokości najwyżej po 10 proc. tej sumy wierzytelności z odsetkami, jaka zalegała w dniu 1. stycznia 1918, i o ile do tej wysokości nie została jeszcze uchwałą sądową z pod ustawowego moratoriumu wyjęta. Tych kwot częściowych nie wolno uczynić płatnemi przed 31. marca i 30. czerwca 1919.

c) *Sądowe dochodzenie pretensyi, nie podlegających już moratoriumu.*

§ 22.

1. Po prawomocności uchwały, uchylającej ustawowe moratoriumu, może wierzyciel przedkładając tę uchwałę, dochodzić sądownie swej pretensyi.

2. Skargą o zapłacenie kwoty dla której uchyłono ustawowe moratoriumu, można żądać także zapłaty pozostałej części pretensyi. Zasadzenie na świadczenie, dla którego przysługuje dłużnikowi jeszcze w czasie zapadnięcia wyroku ustawowe moratoriumu, jest dopuszczalne; jednakże należy oznaczyć termin świadczenia, zgodnie z uchwałą o uchyleniu ustawowego moratoriumu, zaś dla kwot, których ta uchwała nie dotyczy, w ten sposób, że termin ten rozpoczyna się od ostatniego dnia ustawowego moratoriumu.

3. Na rzecz wykonalnego roszczenia, dla którego uchyłono ustawowe moratoriumu, można przeprowadzić egzekucję.

d) *Weksle i czeki.*

§ 23.

1. Postanowienia §§ 20 i 21 mają odpowiednie zastosowanie do weksli. O treści prawomocnej uchwały, którą uchyłono dla weksła ustawowe moratoriumu, winien wierzyciel zawiadomić zwrrotnie

zobowiązanych, o ile ich adres jest znany i komunikacja pocztowa istnieje.

2. Uchylenie ustawowego moratoriumu ma skutek tylko wobec dłużnika, przeciw któremu zostało orzeczone.

§ 24.

1. Przez prawomocne uchylenie ustawowego moratoriumu weksel, który nie zapadł już przed dniem 1. sierpnia 1914, staje się co do kwoty wyjętej z pod moratoriumu, płatny za okazaniem. Okazanie nie jest dopuszczalne przed dniem w uchwale sądowej oznaczonym. Wraz z wekslem należy okazać uchwałę sądową.

2. Przeciw zwrrotnie zobowiązanym z weksli oznaczonego w ustępie 1. rodzaju można postawić wniosek na uchylenie ustawowego moratoriumu tylko o tyle, o ile ustawowe moratoriumu wobec akceptanta (wystawcy własnego weksła) prawomocnie uchyłono.

3. W razie zapłaty częściowej, należy zaznaczyć na wekslu, kiedy, kto i w jakiej wysokości zapłatę skuteczniał. Płacącemu należy wydać pokwitowanie na odpisie weksła.

§ 25.

1. Jeżeli zwrrotnie zobowiązany skutecznie częściową zapłatę (§ 21. i 23.) na weksel, który zapadł przed dniem 1. sierpnia 1914, to może on prócz zaznaczenia stosownie do § 24. ustęp 3. i pokwitowania zażądać uwierzytelnionego odpisu protestu. Wydanie uwierzytelnionego odpisu należy zanotować na proteście. Dla każdej częściowej zapłaty można wydać nie więcej, niż jeden duplikat lub jeden uwierzytelniony odpis protestu. Podpis austro-węgierskiego Banku na odpisie protestu zastępuje uwierzytelnienie tegoż.

2. Jeżeli zwrrotnie zobowiązany dochodzi zwrotu uiszczonej przez siebie częściowej zapłaty przeciw swoim poprzednikom lub akceptantowi, to należy przy wekslach, które zapadły przed dniem 1. sierpnia 1914, dołączyć pokwitowanie i uwierzytelniony odpis protestu, w wypadkach zaś uwolnienia od protestu pokwitowanie i uwierzytelniony odpis weksła.

§ 26.

1. Przy wekslach, wystawionych przed dniem 1. października 1915, a które zapadły lub zapadną między dniem 1. sierpnia 1914 a 30. czerwca 1919. należy nieuiszczenie częściowej zapłaty (§ 21. i 23.) stwierdzić protestem, i to także wówczas, gdy od protestu zwolniono. Poprzedników należy zawiadomić stosownie do artykułów 45. do 47. n. w.

2. Przy wekslach, oznaczonych w ustępie 1. można protest z powodu nieuiszczenia częściowej zapłaty zastąpić:

a) oświadczeniem akceptanta (przekazanego).

wystawcy własnego weksla lub domicyliata;

b) oświadczeniem posiadacza weksla, jeżeli można na niego przekazać czek stosownie do § 1., ustawy z dnia 3. kwietnia 1906, dz. p. p. Nr. 84. z wyjątkiem wypadku, gdy nie można odszukać lokalu zarobkowego osoby, której się miało prezentować, albo w braku tegoż, jej mieszkania.

3. Oświadczenie musi być umieszczone na wekslu lub na połączonej z nim karcie (allonge) i podpisane przez zeznającego je. Ma ono zawierać dzień prezentowania i uwagę, że zapłaty nie uiszczono, lub że osoby, której się miało prezentować, nie zastano. Dla zachowania praw wekslowych należy nadto w terminie do założenia protestu skutecznie uwierzytelnienie odpisu weksla, zaopatrzonego oświadczeniem. Uwierzytelnienie odpisu należy zaznaczyć na wekslu. Dla każdej zapłaty częściowej można uwierzytelniać nie więcej niż jeden odpis weksla. Podpis Banku austro-węgierskiego na odpisie weksla zastępuje uwierzytelnienie tegoż.

4. Jeśli zwrotnie zobowiązany uiszcza częściową zapłatę na weksel, oznaczony w ustępie 1., wówczas może on prócz zaznaczenia według § 24. ustęp 3. i pokwitowania, żądać wydania uchwały sądowej, którą uchylono ustawowe moratorium, tudzież protestu, co do nieuiszczonej częściowej zapłaty lub, gdy protest zastąpiono jednym z oznaczonych w ustępie 2. oświadczeń, odpisu weksla uwierzytelnionego wedle przepisu ustępu 3.

5. Jeśli zwrotnie zobowiązany dochodzi przeciw poprzednikom lub akceptantowi zwrotu uiszczonej przezeń zapłaty częściowej, to należy przy wekslach, oznaczonych w ustępie 1, przedłożyć prócz uchwały o uchyleniu ustawowego moratorium, pokwitowanie i protest lub odpis weksla uwierzytelniony według przepisu ustępu 3.

§ 27.

Na podstawie weksli, dla których uchylono częściowo ustawowe moratorium, dopuszczalne są skargi tylko co do kwoty, która stała się płatną.

§ 28.

Postanowienia § 23. do 27. mają odpowiednie zastosowanie do czeków, które stały się płatne przed dniem 1. sierpnia 1914.

e) Ogólne przepisy o postępowaniu.

§ 29.

Do przepisanych w §§. 20 do 28 postępowania mają zastosowanie postanowienia o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych.

f) Wyjątki.

§ 30.

Postanowienia §§ 20. do 29. nie mają zastosowania do roszczeń przeciw publicznym korporacyom,

przeciw Bankom krajowym i akcyjnym, Kasom oszczędności, Stowarzyszeniom kredytowym i innym instytucjom kredytowym.

Prawo wzajemności.

§ 31.

O ile wierzyciele, którzy w Galicyi mają swoje miejsce zamieszkania (siedzibę), mogą podnosić w innym państwie roszczenia prywatno prawne jedynie w mniejszym zakresie lub pod dalej idącymi ograniczeniami niż to jest przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, podlegają roszczenia wierzycieli, którzy w takim państwie mają swoje miejsce zamieszkania (siedzibę), takim samym ograniczeniom.

Postanowienia o należyciach prawnych.

§ 32.

1. Jeżeli uiszczono należycie za protest już przy zakładaniu protestu z powodu niezapłacenia kwoty częściowej na weksel, protest z powodu nieuiszczenia dalszej zapłaty jest wolny od należyci wędług p. t. 116. lit. g. ustawy z dnia 13. grudnia 1862, dz. p. p. Nr. 89. Postanowienia rozporządzenia ministerjalnego z dnia 11. stycznia 1917, dz. p. p. Nr. 24. mają odpowiednie zastosowanie.

2. Oznaczone w § 26. oświadczenie akceptanta (przekazanego), wystawcy własnego weksla lub domicyliata albo posiadacza weksla nie podlega należyci.

§ 33.

Rozporządzenie to weszło w życie w dniu 1. stycznia 1919. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 24. czerwca 1918, Nr. 225 dz. p. p.

Sporządzanie bilansów za lata 1914—1918.

Polska Komisya Likwidacyjna wydała dnia 24. grudnia 1918 następujące rozporządzenie o sporządzaniu bilansów za lata 1914—1918:

Kupecy, Towarzystwa handlowe, Stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze i inne przedsiębiorstwa, obowiązane do składania publicznie rachunków, mające miejsce zamieszkania lub stałe miejsce swego przedsiębiorstwa (siedzibę) w Galicyi, są wolne od obowiązku zestawienia zamknięcia rachunkowego (bilansu) za lata czynności, które upłynęły lub upłyną od dnia 1. stycznia 1914 do dnia 30. czerwca 1919.

Gdy wskutek odłożenia zamknięcia rachunkowego ma się je zestawzić za dwa lub więcej lat czynności, może na uzasadniony wniosek zezwolić na zestawienie tylko jednego zamknięcia rachun-

kowego dla obydwu lub więcej lat czynności: dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych Wydział administracyjny, dla banków i innych instytucji kredytowych Wydział skarbowy, dla przedsiębiorstw przemysłu górniczego i hutniczego Wydział górnictwa, dla przedsiębiorstw kolei żelaznych Wydział kolejowy, dla innych przedsiębiorstw, dla kupców Wydział dla handlu i przemysłu. Zysk lub stratę, które się przytem okażą, należy rozdzielić równomiernie na te lata czynności.

Poprzednie przepisy nie mają zastosowania do Towarzystw ubezpieczeniowych.

Rozporządzenie powyższe weszło w życie z dniem 1. stycznia 1919.

Terminy wekslowe.

„*Monitor polski*“ podaje następujący Dekret w przedmiocie przedłużenia terminów wekslowych w okręgu sądu apelacyjnego warszawskiego:

„W okręgu sądu apelacyjnego warszawskiego terminy do wykonania wszelkich czynności, zmierzających do zachowania praw wekslowych o ile nie upłynęły d. 31. lipca 1914 r. przedłuża się do d. 1. lipca 1919 r. Rada ministrów w miarę potrzeby władną będzie przedłużać powyższe terminy na dalsze okresy czasu“.

Statuty spółek akcyjnych.

„*Monitor polski*“ podaje następujący „Dekret o zatwierdzeniu statutów spółek akcyjnych“.

Art. 1. Statuty spółek akcyjnych zatwierdzają i zmieniają łącznie ministrowie przemysłu i handlu oraz skarbu w porozumieniu z właściwymi ze względu na przedmiot spółki ministrami.

Art. 2. Podania o zatwierdzenie i zmianę statutów spółek akcyjnych winny być składane do ministerium przemysłu i handlu, prócz statutów spółek akcyjnych, kredytowych i asekuracyjnych, które winny być składane do ministerium skarbu.

Art. 3. Statuty spółek akcyjnych oraz wszelkie ich zmiany będą ogłaszane w Dzienniku praw na koszt petentów.

Art. 4. Ogłoszenia, nakazane statutem spółek, winny być drukowane w gazecie rządowej oraz w jednej z gazet miejscowych, według wyboru zgromadzeń walnych.

Art. 5. Postanowienia powyższe nie mają zastosowania w prowincjach, w których obowiązują przepisy ustanowione o powstawaniu spółek akcyjnych w drodze rejestracji sądowej bez uprzedniego zezwolenia rządu.

Zwalczanie lichwy towarowej.

W związku z akcją podjętą przez Izbę handlową i przemysłową w sprawie unormowania postępowania przy zwalczaniu lichwy towarowej, przedłożyła Izba Prezydium Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Krakowie następujące dalsze uwagi:

„Wraz z całym społeczeństwem uważa Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie i zastąpione przez nią sfery kupieckie i produkcyjne, walkę z nadmiernym poziomem cen i wyzyskiem ciężkiego położenia ludności przy nabywaniu artykułów spożywczych i towarów koniecznej potrzeby, za akcję społecznie wysoce pożądaną.

Zarówno we własnym zakresie działania, jak i łącznie z organizacjami dla zwalczania lichwy towarowej stara się Izba, podobnie jak inne organizacje kupieckie, wspomagać czynności organów publicznych w nakreślonym kierunku.

Należyte przeprowadzenie zasad walki z lichwą wymaga jednak pewnych uzupełnień aparatu administracyjnego i sądowego, jeżeli cała akcja nie ma wejść na tory przypadkowości, nierównomiernego traktowania przewinień wedle chwilowych nastrojów lub innych okoliczności ubocznych.

O ile nam wiadomo, przedstawił Komitet dla zwalczania lichwy P. T. Komisji Likwidacyjnej wniosek na zniesienie Komisji badania cen.

Z propozycją tą identyfikujemy się zupełnie, gdyż Komisje badania cen zadaniu swemu nie odpowiedziały, pracują powolnie i nie zawsze odzwierciedlają rzeczywisty poziom cen towarowych.

O ile Komisje dla badania cen istotnie ulegną zniesieniu, powstanie pewna luka w postępowaniu dla zwalczania lichwy, gdyż zależy od uznania sędziego, czy przesłucha Izbę handlową i przemysłową, czy też wedle własnego uznania sprawę załatwi.

W tym stanie sprawy dopatruje się Izba handlowa i przemysłowa poważnego niebezpieczeństwa nie tylko dla samego kupiectwa, ale dla ogólnych interesów społecznych i gospodarczych kraju.

Już ustawodawstwo względnie administracja austriacka utworzyła pewną ilość norm, ustalających wysokość dopuszczalnego zarobku kupieckiego i wymiar dozwolonych kalkulacji kosztów własnych. Pozatem obowiązywał szereg cen maksymalnych dla artykułów spożywczych i przedmiotów zapotrzebowania. Zauważyć przytem należy, iż to uregulowanie nie było wystarczającym.

Obecnie straciły moc obowiązującą wszystkie dawne normy co do obrotu towarowego, orzeczenia Komisji badania cen, zasady ogłaszane przez Centralną Komisję badania cen w Wiedniu jakoteż przeważna większość cen maksymalnych.

Sprawy te regulują poszczególne władze czy

organizacje od wypadku do wypadku, ograniczając się do mechanicznego ogłaszania cen bez ustalenia kalkulacji względnie bez normowania dopuszczalnego zarobku kupieckiego.

Sędzia rozstrzygając wypadek lichwy towarowej opiera się wyłącznie na własnym zdaniu, nie będąc z natury rzeczy w stanie uwzględnić wszystkich czynników działających obecnie przy kształtowaniu się cen towarowych.

Ten stan niepewności i nieregulowania wytwarza niepożądany chaos w stosunkach handlowych i grozi zupełnym zatakowaniem czynności kupieckich. Niebezpieczeństwa tego żadną miarą lekceważyć nie można, gdyż jak się dotąd okazało, nie zdołano zastąpić funkcji wolnego handlu pracą czynników i organizacji publicznych.

Opierając się na dokładnej znajomości stosunków gospodarczych, oświadcza Izba handlowa i przemysłowa, iż utrzymanie obecnego stanu rzeczy jeszcze przez kilka miesięcy spowoduje kompletne opróżnienie składów i zapasów towarów, a co za tem idzie, wygłodzenie rynku i niesłychaną podwyżkę cen.

Jednym z zarządzeń, które ma przeciwdziałać temu niebezpieczeństwu, winno być zdaniem Izby natychmiastowe utworzenie specjalnych organizacji fachowych dla oznaczania cen towarowych i opiniowania wypadków lichwy towarowej.

Zawiązkiem takiej organizacji miałyby się stać Grupa towarowa Komitetu dla zwalczania lichwy przy P. K. L. w Krakowie, względnie analogiczne organizacje w miastach powiatowych zachodniej Galicji.

Grupy towarowe pomyślane jako komitety rzeczoznawców miałyby składać się w połowie z wybitnych i nieposzlakowanych przedstawicieli kupiectwa danej gałęzi towarowej, a w połowie z przedstawicieli konsumentów, wydelegowanych przez gminy i organizacje spożywcze stanu średniego i robotników.

Na czele komitetu rzeczoznawców należałoby postawić osobistość ze sfer urzędowych, posiadającą zrozumienie dla właściwości życia gospodarczego.

Komitet miałby trojakie zadanie:

1) wydawanie opinii o wysokości cen i wymiarze zarobku w poszczególnych wypadkach podejrzenia o lichwę;

2) oznaczenie cen towarowych na żądanie kupców, przyczem orzeczenie komitetu miałyby chronić interesenta od ścigania sądowego przy sprzedaży po cenach, oznaczonych przez komitet;

3) opracowywanie i ogłaszanie cen wytycznych względnie maksymalnych dla przedmiotów codziennego użycia i ustalanie ogólnych zasad dozwolonej kalkulacji zysku kupieckiego i kosztów.

Proponowane przez nas zarządzenia dałyby się w najkrótszym czasie przeprowadzić i przyczyni-

łyby się w wybitnej mierze do umożliwienia dal-
szych obrotów towarowych, zapewniając uczciwe-
mu światowi kupieckiemu konieczną ochronę przed
szkodliwymi następstwami obecnej niepewności u-
stawodawczej i administracyjnej.

Polecając wniosek nasz przychylniej uwadze Wy-
sokiego Prezydium, oświadczamy gotowość przed-
łożenia wszelkich potrzebnych konkretnych propo-
zycji w tej mierze.“

Posiedzenie dyrektorów banków i in- stytucji finansowych w Krakowie.

Dnia 30. grudnia 1918 odbyło się pod przewodni-
ctwem p. dyr. Jana Armółowicza posiedzenie dyre-
ktorów banków i instytucji finansowych, zwoła-
ne przez Dyrekcyę Banku Krajowego.

Obrady toczyły się nad sprawą wydania rozpo-
rządzenia dla ustanowienia wartości kursowej pa-
pierów publicznych, obligacji, losów i akcji. W
kwestyi tej zgodzono się jednogłośnie na przyję-
cie dla celów bilansowych tych wartości, które bę-
dą podane w cedule wiedeńskiej giełdy z dnia
31. grudnia 1918. O ileby zaś kursa wiedeńskie nie
objęły wszystkich wchodzących w rachubę papie-
rów, należy zastosować cedule giełdy lwowskiej
za dzień 31. grudnia 1918.

Odnośne przedstawienie o wydanie odpowiednie-
go rozporządzenia wniosła równocześnie Izba han-
dlowa i przemysłowa do Komisji Likwidacyjnej,
Wydziału skarbowego.

Drugą sprawą stanowiącą przedmiot obrad był
projekt utworzenia w Krakowie giełdy dla pa-
pierów wartościowych, walut, dewiz i towarów.
W myśl uchwały uczestników posiedzenia, instytu-
cja ta ma być jak najprędzej powołaną do życia.
W tym celu wybrano specjalny Komitet, którego
zadaniem jest zajęcie się pracami przygotowaw-
czymi.

Pierwsze posiedzenie Komitetu przygotowaw-
czego odbyło się w piątek 3. stycznia 1919, o godz.
6-tej w lokalu Izby.

Ustalenie kursu walorów i papierów wartościowych w bilansach za r. 1918.

Zgodnie z wnioskiem uczynionym na posiedzeniu
dyrektorów banków i instytucji finansowych w
Krakowie, zarządziła Polska Komisja Likwida-
cyjna rozporządzeniem z 31. grudnia 1918, iż przy
sporządzaniu bilansów przez instytucje finansowe,
kasy, zakłady handlowe i przemysłowe i t. d. za
rok 1918 przyjęte być mają za podstawę dla kal-
kulacji efektów kursa szacunkowe na giełdzie wie-
deńskiej w dniu 31. grudnia 1918.

O ileby zaś ogłoszenia kursów giełdy wiedeńskiej nie obejmowały wszystkich wchodzących w rachubę papierów wartościowych, należy je ocenić według ceduły komisarza giełdowego we Lwowie z dnia 31. grudnia 1918.

Zakaz importowania tkanin papierowych do Polski.

Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego przesłała Izbie handlowej i przemysłowej z prośbą o zaopiniowanie i przedłożenie Rządowi centralnemu w Warszawie podanie kupców działu tkackiego w Księstwie Cieszyńskim o unieważnienie kontraktów kupna tkanin papierowych, względnie o wydanie zakazu przywozu tego rodzaju towarów do Polski.

Przedkładając tę prośbę Ministerjum handlu i przemysłu zwróciła Izba ze swej strony uwagę na okoliczność, iż kwestya wykonania umów o dostawę tkanin papierowych stanowi zarówno w Państwie niemieckim, jak i obszarach państwowych dawnej monarchii austriacko-węgierskiej przedmiot gruntownych rozważań czynników publicznych i prywatnych kontrahentów.

Tkaniny papierowe produkowano jedynie z powodu braku surowca bawełnianego, jutowego i wełnianego. Nie znalazły one jednak zbytu wśród publiczności konsumującej, która z chwilą ustania działań wojennych zaniechała w zupełności zakupu tkanin papierowych.

Pomijając już zupełną niemal bezużyteczność tkanin tego rodzaju dla zwykłych celów odzieżowych oraz nieproporcjonalnie wysokie ceny, zauważyć należy, iż z powodu braku fabryk urządzonych do przeróbki włókna drzewnego, stanowią obszary polskie teren zbytu materiałów papierowych, produkowanych w państwach ościennych.

Wychodząc z zapatrywania, iż ze względów ogólnogospodarczych przywóz tkanin papierowych nie jest pożądanym, uczyniła Izba wniosek o wydanie zakazu przywozu tychże materiałów z poza granic Polski.

Podwyższenie taryfy kominiarskiej.

Zgodnie z wnioskiem Izby handlowej i przemysłowej podwyższył Wydział dla handlu i przemysłu obowiązującą obecnie w gminie m. Krakowa taryfę kominiarską o 75%.

Zarządzenie to jest prawomocne od dnia 1. października 1918 aż do odwołania.

Nowa taryfa pocztowa i telegraficzna.

Od dnia 1-go stycznia 1919 obowiązuje następująca taryfa pocztowa i telegraficzna.

A. Taryfa pocztowa.

1. Listy zwykłe: do wagi 20 gramów — 25 halery; za każde zaś dalsze 20 gramów lub napoczętą część tychże — 15 halery. Maksymalna waga listów zwykłych prywatnych wynosi 250 gramów, zaś listów urzędowych 1 kilogram. Listy prywatne winny być opłacone tuż przy nadaniu. Przy listach częściowo opłaconych oblicza się brakującą opłatę podwójnie; to samo dotyczy listów zupełnie nieopłaconych.

2) Pocztówki: a) pojedyncza pocztówka — 15 halery; b) pocztówka z odpowiedzią — 30 halery.

3) Druki: do wagi 50 gramów — 10 halery; za każde zaś dalsze 50 gramów lub napoczętą część tychże — 5 halery. Maksymalna waga wynosi 1 kilogram.

4) Gazety: od każdego egzemplarza 3 halery. Wydania popołudniowe lub wieczorne dołączone do wydania porannego i razem z niem wysyłane wolne są od powyższej opłaty.

5) Papiery handlowe oraz próbki towarowe: do wagi 250 gramów — 25 halery; do 500 gramów — 50 halery; do 750 gramów — 75 halery; do 1000 gramów — 1 korona. Maksymalna waga 1 kilogram. Druki, gazety, papiery handlowe i próbki towarowe muszą być opłacone tuż przy nadaniu.

Polecenie każdej z powyższych przesyłek listowych kosztuje 25 halery, należność reklamacyjna 50 halery.

Pojedynczą należnością reklamacyjną pobiera się również w tym wypadku, jeżeli reklamacja dotyczy dwóch lub więcej przesyłek, nadanych tego samego dnia, w tym samym urzędzie pocztowym, przez jednego i tego samego nadawcę i do jednego i tego samego adresata.

6) Listy wartościowe: Opłata listów wartościowych składa się: a) z opłaty za polecenie t. j. 25 halery; b) z opłaty od wagi listu, według taryfy dla listów zwykłych t. j. do 20 gramów — 25 halery, a za każde następne 20 gramów lub część tychże 15 halery — i c) z opłaty od deklarowanej wartości listu, która to opłata wynosi: do 100 koron — 25 halery, a za każde dalsze 100 koron lub część tychże — 20 halery. Najniższa łączna opłata jednego listu wartościowego wynosi 1 koronę. Listy wartościowe prywatne dopuszczalne są na razie do wartości 1.000 koron, urzędowe zaś listy wartościowe bez ograniczenia wartości.

7) Paczki. Dopuszczalne są paczki zwykłe t. j. bez deklarowanej wartości do wagi 10 kilogramów.

Oplata wynosi: do wagi 5 klg. — 2 korony, za każdy zaś następny kilogram lub część tegoż jedną koronę. Adres posyłkowy kosztuje 12 halerzy.

8) Przekazy. Oplata do 10 koron — 40 halerzy, od 11 do 100 koron — 70 halerzy; za każde zaś dalsze 100 koron — 20 halerzy. Na jeden przekaz wolno przesłać najwyżej 600 koron. Blankiet przekazowy kosztuje 5 halerzy.

Listy wartościowe, paczki i przekazy muszą być opłacone tuż przy nadaniu.

B. Taryfa telegraficzna.

1) Za krajowe depesze zamiejskie: za każdy wyraz nie więcej jak 15 liter liczący — 20 halerzy, najmniej jednak za jedną depeszę 2 korony.

2) Za depesze miejscowe (miejskie): za każdy wyraz 10 halerzy, najmniej jednak za 1 depeszę 1 kor.

3) Za depesze do państw ościennych: za każdy wyraz po 50 halerzy, najmniej jednak za 1 depeszę 3 korony.

Za odpis depeszy po 1 koronie od każdego 100 wyrazów, lub napoczętą część tychże. Za dalsze wysłanie depeszy pocztą 25 halerzy markami pocztowymi na depeszy nadanej. Za skrócony adres telegraficzny 100 koron rocznie. Pokwitowania na uadane depesze wydaje się tylko na żądanie i za opłatą 25 halerzy od depeszy. Za depesze pilne pobiera się potrójną opłatę. Agencye telegraficzne zatwierdzone przez Ministerstwo opłacają połowę taryfy normalnej.

Taryfa telefoniczna.

a) sieci lokalne: Oplata za abonament w obrębie 2 kilometrów od stacji centralnej, przy ilości abonamentów: do 100, od 100 do 500, wyżej 500.

1) Za aparat telefoniczny główny rocznie: 240 K., 360 K., 420 K.

2) Za aparat dodatkowy rocznie: 75 K., 120 K., 180 K.

3) Za każde 200 metrów lub część 200 metrów ponad 2 kilometry: 12 K., 15 K., 18 K.

4) Za przeniesienie telefonu w tej samej posesyi 24 K., 30 K., 48 K. Za przeniesienie telefonu do innej posesyi 48 K., 60 K., 96 K.

5) Za dodatkowy dzwonek: 18 K., 18 K., 18 K.

b) Telefony międzymiastowe.

1) Oplata za rozmowę 3 minutową: w promieniu 25 kilometrów od stacji 1 K. W promieniu do 50 kilometrów 2 K., w promieniu 100 kilometrów 3 K., w promieniu 150 kilometrów 4 K., w promieniu 200 kilometrów 5 K., za każde dalsze 50 kilometrów po 1 K. dodatkowo.

2) Za rozmowy pilne pobiera się potrójną opłatę.

3) Za wezwanie przez posłańca 1 K.

c) Telefony towarzyskie.

Oplata za stacye abonamentowe telefonu towarzyskiego:

a) za półudziałowe stacye 60%

b) za ćwierć udziałowe stacye 35% zasadniczej opłaty od każdego abonamentu.

Przepisy wykonawcze.

Na mocy uchwały Rady Ministrów pozamiejscowa korespondencya urzędowa wszystkich państwowych władz, urzędów i organów jest wolna od zwykłej opłaty należytości tak pocztowych jak i telegraficznych. Korespondencya ta winna być zaopatrzona pieczęcią urzędową, numerem przesyłanych aktów, oraz dodatkiem: „sprawa urzędowa wolna od opłaty pocztowej“ i dotyczyć interesu państwowego nie zaś prywatnego.

Obrót towarami.

Rozdział węgla przemysłowego.

Polska Komisya Likwidacyjna unormowała w następujący sposób rozdział węgla przemysłowego:

Rozdział węgla na kontyngenty międzywydziałowe spoczywa w rękach międzywydziałowej Komisji na podstawie referatu Inspektoratu węglowego.

W ramach kontyngentu przyznanego dla Wydziału przemysłowego przyznaje indywidualne przydziały Komisya węglowa, funkcyjująca przy tymże wydziale. Wykonanie zaś przydziałów indywidualnych poruczono Polskiemu Towarzystwu handlowemu.

W razie życzenia konsumentów, by dostawa nastąpiła przez innego grosistę, może być życzenie to uwzględnione w ten sposób, że Polskie Tow. handlowe ukuteczni wysyłkę na rachunek danego grosisty.

Co do rozdziału węgla obcokrajowego zarządzono, iż indywidualne przydziały oddawane będą odnośnym dostawcom do wykonania.

Podania o przydział węgla przemysłowego wnosić należy do Oddziału węglowego Wydziału przemysłu i handlu w Krakowie, ul. Sławkowska 1. najpóźniej do dnia 5. każdego miesiąca, poprzedzającego miesiąc, na który żąda się przydziału. Formularze podań otrzymać można w biurze wymienionego Oddziału lub w Izbie handlowej i przemysłowej.

Podania winny być ostemplowane znaczkiem na 1 Koronę.

W ostatniej dekadzie miesiąca, w którym nastąpiło zgłoszenie, zawiadomi Oddział węglowy interesenta czy i w jakiej wysokości przyznano mu

przydział. Po otrzymaniu tego zawiadomienia wni-
nien interesent bezzwłocznie porozumieć się co
do zapłaty z dostawcą wymienionym w zawiado-
mieniu.

Obrót sacharyną.

Polska Komisja Likwidacyjna w Krakowie
objęła w porozumieniu z Polską Radą Narodową
w Cieszynie w zarząd fabrykę sztucznych środ-
ków słodzących w Boguminie.

Dotychczasowe przepisy o monopolu sprzedaży
sacharyny zostają nadal w mocy.

Z przeprowadzonych dochodzeń i zawartego z
fabryką bogumińską układu wynika, iż przydział
sacharyny dla odbiorców w tej części Polski (Ga-
licya i Śląsk), będzie o wiele znaczniejszy, niż do-
tychczas.

W braku cukru, którego wyrób w kraju jest nie-
dostateczny, dostawa zaś z innych państw nie bę-
dzie pokrywać zapotrzebowania, pożądanem jest,
aby przynajmniej zastępczy artykuł dostać się
mógł w miejsce cukru do najszerzych warstw lud-
ności. Z tego powodu zmieniono obowiązujące prze-
pisy o drobnej sprzedaży sacharyny (Dz. p. p. 57.
z r. 1917), wedle których dotychczas uprawnieni
być mogli do tej sprzedaży jedynie aptekarze.

Do drobnej sprzedaży będą odtąd dopuszczone
także wszelkie towarzystwa spożywcze (konsumy),
istniejące czy to samoistnie czy oparte bądź
o władzę, urzędy, korporacje lub o przedsiębior-
stwa przemysłowe lub fabryczne (przy kopalniach,
fabrykach, władzach itp.)

Podania o upoważnienie do sprzedaży mają być
wnoszone do P. K. L. Wydział aprowizacji (Kra-
ków ul. Radziwiłłowska 8). W podaniu ma być wy-
szeregowaną ilość członków odnośnego towarzy-
stwa spożywczego wraz z ich rodzinami, a zatem
ilość głów łącznie. Podanie ma być potwierdzone
przez Naczelnika gminy, względnie władzę lub
urząd, przy której Towarzystwo spożywcze istnieje
lub Dyrekcyę zakładów przemysłowych, wzglę-
dnie fabrycznych.

Podania te będą po zaopiniowaniu odstąpione
Dyrekcji okręgu skarbowego do dalszego zała-
twienia.

Uprawnieni do drobnej sprzedaży będą w myśl
wymienionego wyżej rozporządzenia pobierali pro-
wizyę i będą zostawać pod kontrolą skarbową.

Unormowanie obrotu papierem rotacyjnym.

Rozporządzeniem z dnia 5. grudnia 1918 L. 140
utworzyła Komisja Likwidacyjna Związek
gospodarczy wydawców w Krakowie. Do Związku tego należą wszystkie przedsię-
biorstwa trudniące się wydawnictwem pism peryo-
dycznych.

Celem Związku gospodarczego jest uregulowa-
nie z punktu widzenia interesów publicznych roz-
miarów wydawnictw i konsumcyi papieru rotacyj-
nego, nadto współdziałanie przy zarządzaniach do-
tyczących zaopatrzenia przedsiębiorstw w papier
rotacyjny i środki pomocnicze, prowadzenie Biu-
ra rozdziału papieru rotacyjnego w koń-
cu współdziałanie przy regulowaniu wszelkich spraw
administracyjno-gospodarczych dotyczących przed-
siębiorstw wydawniczych.

Do zarządzeń Związku w tym zakresie obowią-
zani są stosować się wszyscy wydawcy pism pe-
ryodycznych, fabrykanci i handlarze papieru.

Organami Związku są: 1) walne zebranie, 2) kie-
rownictwo.

Walne zebranie składa się z delegatów wszyst-
kich poszczególnych przedsiębiorstw wydawni-
czych.

Związek pozostaje pod nadzorem państwowym,
który będzie wykonywany przez komisarza rządo-
wego, mianowanego przez Wydział przemysłu, re-
rodziel i handlu.

Powyższem rozporządzeniem zarządzono nadto
przymus zgłaszania w Biurze rozdziału papieru ro-
tacyjnego wszystkich znajdujących się w kraju za-
pasów papieru rotacyjnego, oraz wszystkich nad-
chodzących z zagranicy przesyłek tego papieru.

Sprzedaż lub zużycie zapasów papieru rotacyj-
nego może nastąpić jedynie za zezwoleniem Biura
rozdziału.

Poświadczeń przewozowych (na
podstawie obowiązującego nadal rozp. min. z
dnia 12. marca 1917 L. 105) udziela Krajowy
Urząd odbudowy Sekcyi III. gr. 3. Kraków, Ry-
nek 32 na wniosek Związku gospodarczego wyda-
wców pism peryodycznych.

Ceny wytyczne jabłek.

Komisja badania cen w Krakowie ustanowiła
w porozumieniu z miejskim Komisaryatem targo-
wym następujące ceny wytyczne jabłek na sezon
zimowy:

Przy sprzedaży na targach i straganach:
za jabłka deserowe I-szej jakości większe
3 Kor. 50 hal. za 1 kg.,
za jabłka deserowe II. jakości 3 Kor.
za jabłka deserowe stołowe 2 Kor. 50 hal.,
za 1 kg.
za jabłka deserowe moszczowe 2 Kor. za 1 kg.

Drobne sklepiki uprawnione są doliczać do po-
wyższych cen przy sprzedaży detalicznej 20% ty-
tułem zepsucia, kosztów, regie i zysku brutto t. j.
pobierać za 1 kilogram:

za jabłka I. jakości	4.20 K
za jabłka II. jakości	3.60 „
za jabłka stołowe	3.— „
za jabłka moszczowe	2.40 „

Sklepy zaś pierwszorzędne z towarem lepszym uprawnione są doliczać do powyższych cen targowych 30% tj. mogą pobierać za 1 kg.:

za jabłka I. jakości	4:60 K
za jabłka II. jakości	3.90 „
za jabłka stołowe	3.30 „
za jabłka moszczowe	2.60 „

Nieprzestrzeganie powyższych cen przy sprzedaży jabłek, tak na targu, jak też w sklepach będzie z całą surowością sądownie karane.

Obrót bydłem w Galicyi.

Polska Komisya Likwidacyjna w Krakowie zarządziła na mocy rozporządzenia z 16. grudnia 1918 L. 562 utworzenie przy Wydziale rolnictwa P. K. L. Oddziału dostaw bydła w miejsce dotychczasowego c. k. Galicyjskiego Zakładu obrotu bydłem.

Oddział dostaw ustalać będzie kontyngenty bydła rzeźnego dla garnizonów załogujących w Galicyi i dla ludności cywilnej.

Przy oddziale dostaw bydła ustanowiono Komisję pod przewodnictwem delegata Wydziału rolnictwa, w której skład wchodzi delegat Wydziału wojskowego i aprowizacyjnego. Komisya ta będzie decydowała o rozdziale kontyngentów bydła.

Równocześnie zniesiono wszelkie instytucje filialne byłego Zakładu obrotu bydła t. j. Komisye powiatowe z ich biurami i Komisye gminne.

Wykupno bydła rzeźnego dla potrzeb wojska i większych miast, względnie centrów przemysłowych, powierzono wyłącznie Związki Spółek producentów bydła „Dobytek“, który wspólnie z reprezentantami konsumentów będzie uskuteczniał wykupno za pośrednictwem Spółek producentów bydła wzgl. upelnomocnionych organów.

Obrót bydłem hodowlanem (użytkowem) jest wolny. Transporty tego bydła, przeznaczone do wywozu koleją mają być przed załadowaniem zgłaszane przez nabywcę w Komisaryatach powiatowych P. K. L.

Wywóz bydła z Galicyi w stanie żywym i zabitym w całości lub w częściach odbywać się może tylko za pośrednictwem „Dobytku“, a ze zezwoleniem Urzędu wywozu i przywozu P. K. L. Zezwolenia te należy dołączać do listów przewozowych.

Zmiany w rejestrze handlowym.

Wpisano Firmy:

„Azot“ Towarzystwo akcyjne w Borach, siedziba Kraków.

Młyn turbinowy w Krzesławicach, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie.

Przemysłowo-węglowe Towarzystwo z ograniczoną poręką w Krakowie.

Skład nasion „Zagon“ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie.

Kamieniołomy miast galicyjskich, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie.

„Tepeha“ Towarzystwo przemysłowo-handlowe, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Szczakowej.

Dobrzechowska parowa fabryka cegły, dachówek i drenów, Ska z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie.

Związek fabryczny, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Zabnie.

„Pedete“ Przedsiębiorstwo dostaw artykułów technicznych oraz olei i smarów wszelkiego rodzaju, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie.

Krakowskie naftowe Towarzystwo „Brutto“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie.

Ludowe stowarzyszenie spożywcze w Bujakowie, stow. zar. z ogr. por.

Konsum obywatelski, stow. zar. z ogr. odp. w Rabce.

Spółka spożywcza funkcyjaryuszy autonomicznych i prywatnych w Myślenicach, stow. zar. z ogr. por.

Ludowe stowarzyszenie spożywcze w Międzybrodziu lipnickim, stow. zar. z ogr. por.

Urzędnicza Spółka spożywcza w Kętach stow. zar. z ogr. por.

Ludowe stowarzyszenie spożywcze w Międzybrodziu kobiernickim stow. zar. z ogr. por.

Ludowe stowarzyszenie spożywcze w Hańce, stow. zar. z ogr. por.

Spółka spożywcza funkcyjaryuszy państwowych, stow. zar. z ogr. por. w Milówce.

Spółka robotniczo-gospodarcza w Łodygowicach, stow. zar. z ogr. por.

Ludowe stowarzyszenie spożywcze w Szczyrku, stow. zar. z ogr. por.

Spółka handlowców drobiu w Limanowej, stow. zar. z ogr. por.

Spółka mleczarska w Czarnuchowicach, stow. zar. z ogr. por.

Spółka mleczarska w Lutczy, stow. zar. z ogr. poręką.

Związek konsumentów w Rzeszowie, stow. zar. z ogr. por.

Spółka spożywcza nauczycielstwa ludowego w Nowym Sączu, stow. zar. z ogr. por.

Związek spożywczy funkcyjaryuszy gminnych i Kasy oszczędności w Rzeszowie, stow. zar. z ogr. por.

Spółka gospodarcza nauczycieli ludowych po-

wiatu przeworskiego, stow. zar. z ogr. por. w Przeworsku.

Pocztowy Związek spożywczy w Oświęcimiu, stow. zar. z ogr. por.

Spółka gospodarcza nauczycieli ludowych powiatu nowotarskiego w Nowym Targu, stow. zar. z ogr. por.

Stowarzyszenie spożywcze „Wisła“ funkcyjaryuszy instytucji finansowych w Nowym Sączu, stow. zar. z ogr. por.

Spółka spożywcza funkcyjaryuszy skarbowych w Nowym Sączu, stow. zar. z ogr. por.

Spółka spożywcza urzędników państwowych i autonomicznych w Chrzanowie, stow. zar. z ogr. odpowiedzialnością.

Spółka gospodarcza nauczycieli ludowych powiatu bocheńskiego, stow. zar. z ogr. por. w Bochni.

Stowarzyszenie spożywcze Spółki ślusarskiej, stow. zar. z ogr. por. w Świątnikach górnych.

Konsum pocztowców w Nowym Sączu, stow. zar. z ogr. por.

Spółka spożywcza profesorów gimnazjalnych w Nowym Sączu, stow. zar. z ogr. por.

Konsum pocztowców w Nowym Sączu, stow. zar. z ogr. por.

Spółka gospodarcza nauczycieli ludowych powiatu Podgórze, obszar wiejski, stow. zar. z ogr. por.

Mieszkańskie Towarzystwo spożywcze w Przeworsku, stow. zar. z ogr. por.

Spółka hodowców drobiu w Tarnobrzegu, stow. zar. z ogr. por.

Zmiany i dodatki przeprowadzono przy firmach:

Jakób Bober, handel towarów białatnych w Krakowie (zmiana właściciela).

Radziwiłł, Wimmer i Żeleńscy, Towarzystwo akcyjne dla wyrobów z gliny i piasku (zmiana w Radzie zawiadowczej).

C. k. uprzyw. powszechny Bank obrotowy, filia w Krakowie (zmiana statutu, Dyrekcyi i prokurystów).

Ceska przemysłowa Banka, filia w Krakowie (podwyższenie kapitału zakładowego).

Wapienniki i Kamieniołomy, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie (udzielenie prokury).

Związek gospodarczy, stow. zar. z ogr. por. w Krakowie (zmiana w Dyrekcyi).

Stowarzyszenie spożywcze funkcyjaryuszy Kolei państwowych „Solidarność“ w Krakowie, stow. zar. z ogr. por. (zmiana statutu i Dyrekcyi).

Spółka oszczędności i pożyczek w Szczakowej, stow. zar. z nieogr. por. (zmiana w Dyrekcyi).

Wykreślenie firmy:

Wojenny Zakład dla obrotu zbożem, filia w Krakowie.

Krajowe Biuro pracy przy Wydziale krajowym.

Poniżej podajemy wykaz zgłoszeń o pracę z grudnia 1918:

Miejsca poszukiwane (zgłoszenia robotników o pracę).

Przemysł i inne zawody:

1 dozorca robót w fabryce lub innym przedsiębiorstwie. Jakób Dąbek, lat 33, rz. kat. żonaty, 3 dzieci. Adres: Pow. Biuro pracy. Chrzanów.

1 dozorca fabryczny lub rolny, Ignacy Otrębski, lat 34, rz.-kat., żonaty, 2 dzieci. szk. lud. i 2 kl. gimn., jw.

1 buchalter, Stefan Wojciechowski, były urzędnik Banku Towarzystw spółdzielczych w Warszawie, zna jż.: polski, czeski i rosyjski. Adres: Ekspozytura Kraj. Biura pracy, Oświęcim 3.

Inwalidzi wojenni:

portyer, stróż, woźny, Jan Ludwik Zieliński, lat 35, rz.-kat., żonaty, 1 dziecko; szkoła ludowa; uszkodzone lewe oko. Adres: Pow. Biuro pracy, Chrzanów.

stróż portyer, Józef Boroński, lat 44, rz.-kat., żonaty, 5 dzieci, czyta i pisze po polsku, reumatyzm, jw.

maszynista-szofer, Wincenty Bożek, lat 28, rz.-kat., kawaler; przestrzał nogi, szk. lud., mówi i pisze po polsku i niemiecku, jw.

1 gajowy, leśny, Antoni Baran, lat 32, rz.-kat., żonaty, 1 dziecko, przestrzał ręki, jw.

Fabryka kapeluszy w Myślenicach poszukuje kierownika fabryki i farbiarza (Polaka).

Zgłoszenia nadsyłać należy pod adresem. I. galic. Fabryka kapeluszy Tow. kapeluszników w Myślenicach.

BIURO KOLEJOWE

IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ

W KRAKOWIE

Z ODDZIAŁEM DLA REKLAMACYI
DLA NALEŻYTOŚCI FRACHTOWYCH

udziela kupieckim i przemysłowym interesantom okręgu ustnie, telefonicznie lub pisemnie informacji i porady we wszystkich sprawach, związanych z ruchem kolejowym, z wyjątkiem spraw natury technicznej.

W szczególności podaje biuro kolejowe stawki frachtowe na przewóz towarów na podstawie obowiązujących taryf oraz udziela wyjaśnień we wszystkich kwestiach przewozowych.

Reklamacje, wynikające z przewozu towarów skutecznia Biuro kolejowe Izby albo za ryczałtorem, z góry umówionem rocznem wynagrodzeniem albo pobiera:

20% od kwot uzyskanych gotówką z tytułu zwrotu nadpłaconych należności kolejowych oraz z tytułu odszkodowania za spóźnienie czasu dostawy,

10% od uzyskanych gotówką kwot z tytułu wynagrodzenia za straty na wadze, za uszkodzenie lub zaginięcie przesyłek,

4% od likwidowanych kwot refakcyjnych,

5% od owych kwot, o które się Zarząd kolejowy z tytułu dopłaty do przewoźnego od stron upomina, a które na interwencyę Biura kolejowego zostały opuszczone.